

Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o.o.

ul. Woronicza 17

00-999 Warszawa

tel. (48-22) 647 87 91, (48-22) 647 87 92; fax (48-22) 43 46 51

Motywy wyborczych decyzji Polaków w drugiej turze wyborów prezydenckich

- * Przy dokonywaniu wyboru prezydenta w drugiej turze głosowania Polacy brali pod uwagę przede wszystkim cztery kryteria: odpowiednie cechy charakteru i osobowość kandydata (36%), uniemożliwienie zwycięstwa innemu kandydatowi (34%), poparcie reprezentowanego przez danego polityka programu (26%), a także nadzieję, że w wypadku zwycięstwa popieranego kandydata poprawi się także los głosujących na niego osób (26%).
- * Aleksandra Kwaśniewskiego popierały głównie osoby ceniące jego charakter i osobowość (54%), akceptujące program lidera SLD (41%), a także mające nadzieję, że jego wygrana poprawi ich własny los (30%).
- * Najważniejszy motyw poparcia Lecha Wałęsy to chęć uniemożliwienia zwycięstwa kandydatowi, który nie powinien zostać prezydentem (46%). Głosować na niego chcieli także ludzie przekonani, że jest on „prawdziwym Polakiem, który będzie dbał o nasze, polskie interesy” (26%), ceniący jego dokonania z przeszłości (21%), oraz mające nadzieję, że jego sukces poprawi także ich los (21%).

Warszawa, listopad 1995 roku

Po raz drugi w czasie kampanii prezydenckiej, Ośrodek Badania Opinii Publicznej zapytał Polaków o ich motywy głosowania w wyborach prezydenckich. Tym razem nasze pytanie dotyczyło drugiej tury wyborów.

Po wcześniejszym poznaniu prezydenckich preferencji ankietowanych, przedstawiono im listę kilkunastu różnych możliwych motywów decyzji wyborczej, a następnie poproszono o wskazanie dwóch najważniejszych¹. A oto wyniki:

Dlaczego będzie Pan(i) głosować na wskazanego przez siebie kandydata?

(można było wskazać najwyżej dwa powody)

(dane w proc.)

* ma odpowiednie cechy charakteru, osobowość	36%
* żeby uniemożliwić zwycięstwo kandydata, który nie powinien zostać prezydentem	34%
* popieram program, który reprezentuje	26%
* mam nadzieję, że w wypadku zwycięstwa mego kandydata poprawi się także mój los	26%
* jest prawdziwym Polakiem i będzie dbał o nasze, polskie interesy	16%
* poprę go ze względu na to, czego już dokonał w przeszłości	11%
* mam zaufanie do ugrupowania politycznego, które opowiedziało się za tym kandydatem	10%
* ma największe szanse	9%
* najlepiej gwarantuje rozwój demokracji w Polsce	8%
* jest religijny, to prawdziwy katolik	5%
* najlepiej gwarantuje rozwój gospodarczy Polski	5%
* apeluje o to Kościół	3%
* namówili mnie znajomi, rodzina	3%
* pod wpływem wyników sondaży przedwyborczych prezentowanych w telewizji, radio i prasie	2%

Pierwszym motywem brany przez Polaków pod uwagę, przy głosowaniu w drugiej turze wyborów prezydenckich, były odpowiednie cechy charakteru i osobowość kandydata. Wskazała je ponad jedna trzecia ankietowanych. Najczęściej mówiły o nich osoby deklarujące

¹ Sondaż przeprowadzono między 8 a 11 listopada 1995 r. Próba losowa mieszkańców Polski od 18 roku życia. Zrealizowano 1311 wywiadów. Błąd statystyczny dla takiej wielkości próby nie przekracza +/- 2.6% przy wiarygodności równej 95%

lewicowe, bądź centrolewicowe poglądy polityczne, a także specjaliści, kierownicy i gospodynie domowe.

Kolejnym ważnym motywem decyzji wyborczej było uniemożliwienie zwycięstwa kandydatowi, który nie powinien zostać prezydentem. Wskazała go jedna trzecia badanych (34%). Najczęściej wybierali go Polacy określający swoje poglądy polityczne jako prawicowe, bądź centroprawicowe, a także specjaliści, uczniowie i studenci oraz przedsiębiorcy. Motyw ten jest także ściśle związany z wiekiem i miejscem zamieszkania badanych. Ludzie młodszy i mieszkający na wsiach oraz w małych miasteczkach wybierali go znacznie rzadziej niż starsi i mieszkający w miastach.

Znaczący wpływ na decyzje Polaków miała także akceptacja dla programu kandydata (26%). Najczęściej mówili o niej ankietowani mający lewicowe, bądź centrolewicowe poglądy polityczne, a także kierownicy oraz pracownicy biurowi.

Jednym z czterech najczęściej wymienianych motywów wyborczych była nadzieja, że w wypadku zwycięstwa popieranego kandydata poprawi się także los głosujących na niego (26%). Wskazywały go przede wszystkim osoby określające swoją sytuację materialną jako złą, albo bardzo złą, pracownicy usług oraz gospodynie domowe.

Inne motywy głosowania w wyborach prezydenckich podawano znacznie rzadziej.

Dlaczego Aleksander Kwaśniewski, a dlaczego Lech Wałęsa?

Aleksandra Kwaśniewskiego popierały głównie osoby ceniące jego charakter i osobowość (54%), akceptujące program lidera SLD (41%), a także mające nadzieję, że jego wygrana poprawi ich własny los (30%). Kolejny motyw decyzji wyborców, to chęć uniemożliwienia zwycięstwa kandydata, który ich zdaniem nie powinien zostać prezydentem (21%). Inne kryteria brane przez wyborców przy oddawaniu głosu na A.Kwaśniewskiego miały od 7% do 10% wskazań (patrz tabela na następnej stronie).

Najważniejszy motyw poparcia Lecha Wałęsy to chęć uniemożliwienia zwycięstwa kandydatowi, który nie powinien zostać prezydentem (46%). Głosować na niego chcieli także ludzie przekonani, że jest on „prawdziwym Polakiem, który będzie dbał o nasze, polskie interesy” (26%), ceniące jego dokonania z przeszłości (21%), oraz mające nadzieję, że jego sukces poprawi także ich los (21%) (patrz tabela na następnej stronie).

Tab.1. Motywy wyboru kandydatów (odpowiedzi osób zamierzających uczestniczyć w głosowaniu 19 listopada; można było wskazać dwa powody)*(dane w proc.)*

	Aleksander Kwaśniewski	Lech Wałęsa	ogół wyborców
ma odpowiednie cechy charakteru, osobowość	54	16	36
aby uniemożliwić zwycięstwo kandydata, który nie powinien zostać prezydentem	21	46	34
popieram jego program	41	12	26
mam nadzieję, że w razie jego sukcesu poprawi się także mój los	30	21	26
jest prawdziwym Polakiem, będzie dbał o nasze polskie interesy	8	26	16
poprę go ze względu na to, czego już dokonał w przeszłości	2	21	11
mam zaufanie do ugrupowania, które go popiera	10	11	10
ma największe szanse	9	8	9
najlepiej gwarantuje rozwój demokracji w Polsce	9	8	8
jest religijny, to prawdziwy katolik	0	10	5
najlepiej gwarantuje rozwój gospodarczy Polski	7	3	5

W ciągu niespełna półtora miesiąca zmieniły się motywy głosowania na obu kandydatów (pierwszego pomiaru dokonaliśmy na przełomie września i października²). Przed pierwszą turą wyborów (patrz rys.1.) Polacy brali zdecydowanie częściej pod uwagę zaufanie do ugrupowania, które popierało A.Kwaśniewskiego (21%), a także to, że miał on, ich zdaniem, największe szanse wygrania (również 21%). Przed drugą turą wzrosły odsetki osób twierdzących, że będą głosować na lidera SLD ze względu na jego cechy charakteru i osobowość (z 46% do 54%), prezentowany przez niego program (z 24% do 41%) oraz, aby uniemożliwić wybór innego kandydata (z 11% do 21%). W przypadku Lecha Wałęsy ponad dwukrotnie (z 21% do 46%) zwiększyła się ilość osób, które deklarowały głosowanie na obecnego prezydenta, aby uniemożliwić zwycięstwo innego kandydata. Pozostałe motywy miały już zdecydowanie mniejsze znaczenie.

² Sondaż z 29 września - 3 października 1995 roku. Próba losowa mieszkańców Polski od 18 roku życia. Zrealizowano 1385 wywiadów. Błąd statystyczny dla takiej wielkości próby nie przekracza +/- 2,6% przy wiarygodności równej 95%.